

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem un bateriju un akumulatoru atkritumiem attiecībā uz tādu kadmiju saturošu pārņēsājamu bateriju un akumulatoru laišanu tirgū, kurus paredzēts izmantot bezvada elektriskajos instrumentos"

COM(2012) 136 final – 2012/0066 (COD)

(2012/C 229/27)

Galvenais ziņotājs: **Josef ZBOŘIL** kgs

Padome saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pantu 2012. gada 16. aprīlī nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

"Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem un bateriju un akumulatoru atkritumiem attiecībā uz tādu kadmiju saturošu pārņēsājamu bateriju un akumulatoru laišanu tirgū, kurus paredzēts izmantot bezvada elektriskajos instrumentos"

COM(2012) 136 final – 2012/0066(COD).

Komitejas Birojs 2012. gada 24. aprīlī uzdeva Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētajai nodaļai sagatavot Komitejas atzinumu par šo jautājumu.

Ņemot vērā jautājuma steidzamību, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 481. plenārsesijā, kas notika 2012. gada 23. un 24. maijā (24. maija sēdē) iecēla ZBOŘIL kgu par galveno ziņotāju un pieņēma šo atzinumu ar 121 balsi par, 5 balsīm pret un 5 atturoties.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1 EESK atzinīgi vērtē 2012. gada 26. marta priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem un bateriju un akumulatoru atkritumiem attiecībā uz tādu kadmiju saturošu pārņēsājamu bateriju un akumulatoru laišanu tirgū, kurus paredzēts izmantot bezvada elektriskajos instrumentos (COM(2012) 136 final) un tam pievienoto Ietekmes novērtējumu (SWD(2012) 66 final).

1.2 Komiteja neuzskata, ka Ietekmes novērtējumā ir sniegti pietiekami pārlicinoši pierādījumi, lai uz tiem balstītu Komisijas ieteikumus attiecībā uz niķeļa-kadmija baterijām. Komiteja atzīmē, ka niķeļa metāla hidrīda baterijas elektriskajos instrumentos netiks izmantotas līdz 2015. gadam un tādēļ tā nav komerciāli nozīmīga alternatīva tehnoloģija bateriju ražošanā. Tādējādi, ja atceļ atbrīvojumu attiecībā uz niķeļa-kadmija baterijām, būs pieejama tikai viena tehnoloģija bateriju ražošanas jomā, proti, litija-jonu baterijas, un tas rada potenciālu komerciālu apdraudējumu elektrisko instrumentu ražošanas nozarei.

1.3 Komiteja iesaka pieņemt priekšlikumu direktīvai ar noteikumu, ka datums, līdz kādam vairāk nekā 0,002 % kadmiju saturošas baterijas var laist tirgū, ir 2018. gada 31. decembris, kā arī ar noteikumu, ka piecus gadus pēc minētā termiņa tirgū būs atļauts laist niķeļa-kadmija bateriju rezerves paketes. Pēc tam tirgū būs iespējams laist vienīgi avārijas un trauksmes signalizācijas sistēmas un speciālas medicīniskas iekārtas, kurās izmanto kadmiju saturošas baterijas.

1.4 Komiteja atzinīgi vērtē proporcionālītes principa piemērošanu šajā ļoti specifiskajā lēmumu pieņemšanas procesā un atbalsta Komisijas priekšlikumus. Tāpēc Komiteja iesaka Eiropas Parlamentam un Padomei pieņemt minēto priekšlikumu direktīvai (COM(2012) 136 final) ar grozījumiem, kas ierosināti 1.3. punktā.

1.5 Tāpēc Komiteja atbalsta arī īstenošanas pilnvaru ierosināto piešķiršanu Komisijai tādā apmērā, kāds noteikts priekšlikumā direktīvai. Pilnvaru piešķiršanai atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes ierosinātajam direktīvas priekšlikumam (COM(2012) 136 final) jānodrošina procedūru pārredzamība un Komisijas īstenošanas pilnvaru realizētāju pilnīga pārskatatbildība. Komiteja aicina iesaistītās struktūrvienības darboties pārskatāmi un uzņemties atbildību par saviem lēmumiem.

2. Komisijas dokumenta kopsavilkums

2.1 Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 6. septembra Direktīva 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem un bateriju un akumulatoru atkritumiem un ar ko atceļ Direktīvu 91/157/EEK, aizliedz laist tirgū pārņēsājamās, arī ierīcēs iestrādātas baterijas un akumulatorus, kuru svarā ir vairāk nekā 0,002 % kadmija. Tomēr aizliegums neattiecas uz pārņēsājamām baterijām un akumulatoriem, kas paredzēti lietojumam bezvada elektriskajos instrumentos.

2.2 Komisija ir izvirzījusi minēto priekšlikumu tāpēc, ka Bateriju direktīvas 4. panta 4. punktā ir noteikts, ka Komisijai

jāpārskata 4. panta 3. punkta c) apakšpunktā minētais izņēmums attiecībā uz kadmija aizliegumu pārņēsāmās baterijās un akumulatoros, kas paredzēti izmantošanai bezvada elektriskajos instrumentos, un jāiesniedz ziņojums, vajadzības gadījumā ar attiecīgiem priekšlikumiem, lai aizliegtu kadmiju baterijās un akumulatoros.

2.3 Komisija ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedza 2010. gada decembrī. Tajā secināts, ka nav lietderīgi ierosināt priekšlikumus atcelt bezvada elektriskajiem instrumentiem noteikto atbrīvojumu no aizlieguma izmantot kadmiju baterijās un akumulatoros, jo nebija pieejama šāda lēmuma pieņemšanai vajadzīgā tehniskā informācija (jo īpaši kadmija un tā aizstājēju izmaksu un ieguvumu analīze).

2.4 Dažas ieinteresētās personas atbalstīja atbrīvojuma atcelšanu attiecībā uz niķeļa-kadmija (NiCd) bateriju izmantošanu bezvada elektriskajos instrumentos, jo uzskatīja, ka saimnieciskās izmaksas ir minimālas un ilgtermiņā vides ieguvumi ir ievērojami. Citi atbrīvojuma atcelšanu neatbalstīja un uzsvēra, ka dati par saimniecisko, ekoloģisko un sociālo ietekmi nav pietiekams pamats atbrīvojuma atcelšanai.

2.5 Kopumā apspriede ar ieinteresētajām personām apstiprināja to, ka vajadzīgs salīdzinošs aprites cikla novērtējums, lai nodrošinātu stingru pamatu izmaksu un ieguvumu analīzei. Aprites cikla analīze bija nepārliciecināma attiecībā uz šobrīd pieejamo ķīmisko sastāvu, ko izmanto baterijās, relatīvajām priekšrocībām un trūkumiem. Komisijas ietekmes novērtējumā secināts, ka salīdzinājumā ar bāzes scenāriju pārējie politikas varianti, kas saistīti ar atbrīvojuma atcelšanu (tūlītēja atcelšana vai atcelšana 2016. gadā), ļautu panākt mazāku kopējo ietekmi uz vidi, proti, gan tāpēc, ka netiktu pieļauta kadmija nonākšana vidē, gan pēc kopējā vides ietekmējuma novērtējuma, kura pamatā ir seši vides rādītāji.

2.6 Komisija argumentē, ka gadījumā, ja atbrīvojuma atcelšana notiktu vēlāk (2016. gadā), ieguvumi no vides viedokļa būtu nedaudz mazāki nekā tad, ja atbrīvojumu atceltu nekavējoties, taču izmaksas būtu daudz zemākas nekā otrajā variantā. Daži pārstrādātāji un bezvada elektrisko instrumentu ražotāji ir sagatavojuši izmaksu aplēses abiem atbrīvojuma atcelšanas variantiem (tūlītējas atcelšanas gadījumā izmaksas sasniegtu 40-60 milj. *euro*, bet vēlākas atcelšanas (līdz 2016. gadam) gadījumā izmaksas būtu 33 milj. *euro*). Tomēr jāšaubās, vai visas šīs izmaksas var attiecināt uz atbrīvojuma atcelšanu, ņemot vērā, ka jau bāzes scenārijs paredz, ka laikā no 2013. līdz 2025. gadam kadmija bateriju izmantošana bezvada elektriskajos instrumentos saruks par 50 %.

2.7 Komisija paziņo, gadījumā, ja atbrīvojumu atceļ nekavējoties, tad laika posmā no 2013. līdz 2025. gadam cenas bezvada elektriskajiem instrumentiem, kuros izmantotas baterijas ar citu ķīmisko sastāvu, pieaugs par 0,8 *euro*, ja izmanto niķeļa metāla hidrīda baterijas, un par 2,1 *euro*, ja izmanto litija-jonu baterijas; ja atbrīvojumu atceļ no 2016. gada, cenu pieaugums būs attiecīgi 0,4 *euro* un 0,9 *euro*. Šie dati ir neprecīzi. Izmaksu atšķirības ir ievērojami lielākas.

2.8 Neviens no apskatītajiem politikas variantiem nerada smagas sociālas sekas vai administratīvo slogu, un nevajadzētu rasties arī atbilstības problēmām.

2.9 Ietekmes novērtējumā secināts: ja atbrīvojumu atceļ 2016. gadā, ieguvumi no vides viedokļa būtu nedaudz mazāki nekā tad, ja atbrīvojumu atceltu nekavējoties, taču izmaksas būtu daudz zemākas nekā otrajā variantā. Tā kā atbrīvojuma atcelšana 2016. gadā būtu tikpat efektīva, taču daudz lietderīgāka nekā tūlītēja atcelšana, šis ir ieteicamais variants. Pašreizējais atbrīvojums no aizlieguma izmantošanai bezvada elektriskajos instrumentos būtu jāpiemēro līdz 2015. gada 31. decembrim, lai nozare varētu labāk pielāgot attiecīgās tehnoloģijas.

3. Vispārīgas un specifiskas piezīmes

3.1 Pamatojoties uz analīzi, kurā ņemti vērā daudzi aspekti, nozares un fakti, Komisija ierosina vairāk nekā 0,002 % pēc svara kadmiju saturošas baterijas, kas paredzētas izmantošanai bezvada elektriskajos instrumentos, paturēt ražošanā un izmantošanā līdz 2015. gada beigām.

3.2 Veiktā analīze liecina, ka tas ir risinājums, kas neradīs nekādu ievērojamu kaitējumu videi un neapdraudēs iedzīvotāju veselību. Vilšanos izraisa tas, ka Komisijas priekšlikumā nav minēts selektīva riska novērtējums (TRAR), ko ES ir uzsākusi attiecībā uz kadmiju, ne arī riska samazināšanas stratēģija, kurā secināts, ka attiecība uz niķeļa-kadmija baterijām, kuras izmanto elektriskajos instrumentos, nav vajadzīgi nekādi papildu pasākumi.

3.3 Protams, saistībā ar patērētāju aizsardzību minētā sistēma paliks spēkā attiecībā uz preču, kurās ir kadmiju saturošas baterijas, marķēšanu, pilnībā ievērojot spēkā esošos tiesību aktus. Tas pats attiecas uz šādu bateriju ražojošo strādnieku aizsardzību un darba tiesību normām. Turklāt saglabāsies īpašām medicīniskām iekārtām un elektriskajām avārijas sistēmām paredzētu kadmiju saturošu bateriju ražošana. Saskaņā ar ietekmes pētījumu minētais neapšaubāmi ļaus mazināt risku, kas saistīts ar aizlieguma datuma atlikšanu attiecībā uz vairāk nekā 0,002 % pēc svara kadmiju saturošu akumulatoru izmantošanu.

3.4 Komiteja tāpēc iesaka, ka aizliegums jānosaka no 2018. gada 31. decembra.

3.5 Komiteja arī iesaka īstenošanas pilnvaras piešķirt Komisijai tādā apmērā, kāds noteikts priekšlikumā direktīvai. Pilnvaru piešķiršanai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu (COM(2012) 136 final) jānodrošina procedūru pārredzamība un Komisijas īstenošanas pilnvaru realizētāju pilnīga pārskatbildība.

3.6 Komiteja atzīmē, ka bateriju paketes elektriskajiem instrumentiem šobrīd piegādā galvenokārt trešās valstis, bet daudzas elektriskās zīmolphēces ražo ES. Komiteja tomēr ņem vērā principu, ka nav vēlams neproporcionāli paaugstināt izmaksas patērētājiem, kas iegādājas attiecīgās ierīces, tai skaitā bezvada elektriskos instrumentus ar tajos iestrādātām vai vienkārši pievienotām baterijām, kuras satur vairāk nekā 0,002 % kadmija.

Briselē, 2012. gada 24. maijā

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs*
Staffan NILSSON
